

Nota voor burgemeester en wethouders

Team
DEV-CS

Onderwerp

Vragen ex art 46 RvO D66 Noodverordening COVID-19

1- Notagegevens		2- Bestuursorgaan	
Notanummer	2020-000921	☒ B & W	26-05-2020
Datum	20-05-2020	☐ Raad	--
Programma:		☐ Burgemeester	--
02 Openbare orde en veiligheid		College van B & W	
Portefeuillehouder Burgemeester		- Burgemeester	- Weth. Grijsen
		- Weth. De Geest	- Weth. Verhaar
		- Weth. Walder	- Weth. Rorink

Besluitenlijst	d.d.		d.d.		d.d.
☐ Akkoordstukken	--	☒ Openbaar	--	☐ Besloten	--

Routing	d.d.	par.	
programmamanager	21-05-2020	☐ adj.secr.	--
burgemeester	22-05-2020	☒ gem.secr.	22-05-2020
BIS Openbaar			
Status	Definitief 2020-05-27		

Bijlagen

vragen fractie + antwoordbrief

B & W d.d.: 26-05-2020

Besloten wordt:

- 1 De beantwoording van de vragen ex art 46 RvO van de D66-fractie vast te stellen;
- 2 de beantwoording aan te bieden aan de raad;
- 3 de nota en het besluit openbaar te maken.

Financiële aspecten:

Financiële gevolgen voor de gemeente?	Nee
Begrotingswijziging	Nee

Voorstel openbaarmaking conform Wet Openbaarheid Bestuur (Wob)

- De nota en het besluit openbaar te maken
- De nota en het besluit openbaar te maken vergezeld van bijgaand persbericht
- De nota en het besluit openbaar te maken nadat
- De nota en het besluit openbaar te maken, behalve...
- Het besluit openbaar te maken, maar niet de nota, gelet op artikel:
- De nota en het besluit niet openbaar te maken, gelet op artikel:

Kennisgeving/ Bekendmaking Awb

Kennisgeving (publicatie) conform Awb	Nee
Bekendmaking conform Awb	Nee

ADVIESRADEN:

Toelichting

Inleiding

Per brief van 29 april 2020 hebben Tjoek Korenromp en Jan Schuring van de fD66-ractie van uw college een aantal schriftelijke vragen ex art 46 RvO gesteld over de noodverordening COVID-19

Bijgaand treft u de beantwoording aan.

Beoogd resultaat

Kader

Argumenten voor en tegen

Extern draagvlak (partners)

Financiële consequenties

Aanpak/uitvoering

Schriftelijke vragen D66 Deventer - Art. 46 RvO

29 april 2020

Betreft: noodverordening COVID-19

Geachte colleges van Deventer en Zwolle (hierna het college),

We leven momenteel in een bijzondere tijd die bijzondere maatregelen verlangt om verspreiding van het virus te beperken. Om de landelijk aangekondigde maatregelen te kunnen handhaven en een juridische grondslag te geven is er – in opdracht van het kabinet - door het veiligheidsberaad een model-noodverordening gemaakt welke in exact dezelfde of een iets gewijzigde vorm is aangenomen in elke veiligheidsregio, zo ook in IJsselland¹.

De fracties van D66 Deventer en Zwolle onderschrijven het nut en noodzaak van maatregelen die bijdragen aan ieders gezondheid en voldoende capaciteit in de zorg borgen. Tegelijk maken we ons in toenemende mate zorgen over diverse aspecten van de noodverordening. Er leven overigens breder in het land zorgen over het instrument noodverordening; zie bijvoorbeeld Trouw 23 april jl.² De snelheid van de totstandkoming, de ontwikkelingen en nieuwe inzichten die sindsdien zijn toegenomen, diverse handhavingsproblemen en de proportionaliteit in combinatie met het ontbreken van een houdbaarheidsdatum maakt dat we tot een aantal vragen komen over drie thema's; (1) handhaving op samenscholingen, (2) duur en proportionaliteit) en (3) studentenhuishoudens.

1. Samenscholing en groepsvorming in openbare ruimte

Er is veel onduidelijkheid over groepsvorming in de openbare ruimte. Zie oa de NRC van 26 maart jl³. Navraag bij de politie binnen dezelfde veiligheidsregio (en dus dezelfde noodverordening) over wat er wel mag/niet mag levert geen eenduidig antwoord op.

- Het sociale mediakanaal van politie **Deventer** leert dat men wel met meer dan 2 personen in de openbare ruimte mag zijn, mits er continu 1,5 meter afstand tot de dichtstbijzijnde persoon van de groep in acht wordt genomen. Zo staat dit ook verwoord in artikel 2.2 van de noodverordening. Er mag er een balletje getrapt worden, zolang de 1,5 meter afstand bewaard kan worden.
- Navraag bij politie **Zwolle** leert dat je wel met drie en meer personen naar een grasveldje toe mag (mits 1,5 meter afstand), maar zodra je bijvoorbeeld een voetbal meeneemt ben je strafbaar.
- In **Zutphen** (waarvan de veiligheidsregio Noord Oost Gelderland een (vrijwel) identieke noodverordening heeft⁴) zegt de politie dat je je niet met meer dan twee personen in de openbare ruimte mag ophouden, ook niet als de 1,5 meter afstand in acht wordt genomen. Hierbij wordt verwezen naar artikel 2.1 van de noodverordening waarin word gesproken over

¹ <https://www.vrijsselland.nl/wp-content/uploads/2020/04/Noodverordening-COVID-19-VR-IJsselland-3-april-20201.pdf>

² <https://www.trouw.nl/cs-be66a1da>

³ <https://www.nrc.nl/nieuws/2020/03/26/verbod-op-samenscholing-in-heel-nederland-a3995028>

⁴ https://www.vnog.nl/images/Nieuws/Corona/Integrale_versie_Noodverordening_COVID-19_VNOG_26_maart_2020_incl._Wijzigingsbesluit_7_april_2020.pdf?fbclid=IwAR2sM6Mvo30kapLDAw5KQZwMNsD722-GAGebPL9exxqfuHWr13-X1Tgle8

samenkomsten. Echter staat in de begrippenlijst (artikel 1.2 van de noodverordening) dat samenkomsten, Openbare samenkomsten en gemakkelijkheden - zoals bedoeld in artikel 174 van de Gemeentewet⁵ - zijn. In artikel 174 van de Gemeentewet staat niet concreet beschreven welke samenkomsten en gemakkelijkheden dit betreffen. In een handreiking van het Nederlands Genootschap van Burgemeesters⁶ wordt hier meer duiding aan gegeven. In de noodverordening bij de artikelsgewijze toelichting wordt vervolgens gesproken over álle overige samenkomsten. Waarvan niet duidelijk is wat daarmee bedoeld wordt.

Deze onduidelijkheden op een voor inwoners belangrijk punt, leidt tot de volgende vragen:

1. Is het college op de hoogte van deze onduidelijkheid over samenkomsten en samenkomen?
2. Is het college bereid om de onduidelijkheden te agenderen binnen de veiligheidsregio('s) om te komen tot een uniforme communicatielijns van de politiediensten?
3. Onderschrijft het college ons oordeel dat het criterium van 1.5 meter afstand voor corona het (enig) leidende beginsel moet zijn bij de definitie van "samenkomsten", zowel binnen- als buitenshuis? Dat "een balletje trappen door bv 8 personen" dus niet strafbaar is mits die 1.5 meter in acht wordt genomen? De interpretatie van de Deventer politie lijkt ons correct.

De ontwikkelingen rond het virus en de mogelijke wijzigingen in de beperkende maatregelen en daarmee gepaard gaande intensiteit van de handhaafbaarheid, maken dat de teksten in de noodverordening over samenscholing en groepsvorming beter situationeel en tijdgebonden kunnen zijn.

4. Kan het college aangeven of en hoe er binnen de veiligheidsregio (cq landelijk in het veiligheidsberaad) voornemens zijn om de teksten in de noodverordening periodiek te actualiseren aan de nieuwste inzichten en risico's?

2. Duur en proportionaliteit noodverordening

In de Volkskrant van 1 april jl.⁷ schrijven advocaat en universitair docent van der Grinten en hoogleraar staats- en bestuursrecht Schilder over de wezenlijke inbreuk op de privésfeer van de noodverordeningen die nu zijn opgesteld alsmede over de strijdigheid met de Grondwet. Ook in Tweede Kamer zijn recentelijk vragen gesteld⁸ naar de verhouding tussen een verbod op samenkomsten buiten de publieke ruimten en artikel 10 en 12 van de Grondwet alsmede artikel 8 van het Europees Verdrag tot bescherming van de Rechten van de Mens (EVRM).

In de NRC van 23 april jl.⁹ schrijft hoogleraar Staatsrecht Voermans over de duur van de noodverordeningen en het gebrek aan democratische inspraak en sturing door het parlement en/of de gemeenteraad. Ondanks dat de fracties van D66 Deventer en Zwolle vertrouwen hebben in de goede intenties van de noodverordening zijn er een aantal zaken nog niet goed geregeld.

Maatregelen moeten eerlijk, tijdelijk, legitiem, effectief, democratisch en proportioneel zijn. De

⁵ <https://wetten.overheid.nl/jci1.3:c:BWBR0005416&titeldeel=III&hoofdstuk=XI&artikel=174&z=2020-01-01&g=2020-01-01>

⁶ <https://www.burgemeesters.nl/files/File/Printversies/printversievermakelijkheden.pdf>

⁷ <https://www.volkskrant.nl/columns-opinie/noodverordening-tegen-samenkomsten-bedreigt-onze-privatesfeer~be2c44df/>

⁸ <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/kamervragen/detail?id=2020Z06223&did=2020D13122>

⁹ <https://www.nrc.nl/nieuws/2020/04/23/parlement-maak-een-eind-aan-deze-uitzonderingstoestand-a3997665>

belangen van veiligheid, gezondheid en vrijheid verdienen een voortdurende herijking in deze bijzondere tijd.

5. Hoe kijkt het college aan tegen de duur, proportionaliteit en legitimiteit van de huidige noodverordening?
6. Op welke manier heeft de gemeenteraad formeel en informeel invloed op de inhoud van de uitgevaardigde noodverordening en kan het college aangeven in hoeverre deze mate van invloed wenselijk is binnen een democratie?
7. Is het college bereid een einddatum, c.q. een ijkpunt te omschrijven waarop de noodverordening komt te vervallen? Indien dit in breder verband geregeld moet worden, is het college bereid in dit bredere verband het gesprek aan te gaan met de verantwoordelijke instanties?
8. Hoe kijkt het college aan tegen het genoemde spanningsveld tussen de huidige noodverordening en de Grondwet en Europees verdrag EVRM?
9. Kan het college ook toezeggen dit spanningsveld te adresseren in de veiligheidsregio? Zo niet, waarom niet.
10. Kan het college aangeven hoe ze aankijkt tegen een onvermijdelijk handhavingprobleem wanneer steeds meer mensen de voorschriften van de noodverordening gaan negeren door de lange duur hiervan?

3. Studentenwoningen versus gezinnen

Huishoudens zijn te zien als “besmettingseenheden”. Leden van een huishouden delen sanitair, keuken en gemeenschappelijke ruimtes en achter de voordeur is de 1.5 meter regel niet van toepassing voor de leden van het huishouden. Dit maakt de kans groot dat als 1 lid besmet raakt met het virus, alle leden risico lopen. De quarantaineregels zijn dan ook van toepassing voor het gehele huishouden. Studentenuishoudens zijn feitelijk geen andere huishoudens dan meerpersoons-huishoudens. De noodverordening voorziet hier niet in. In diverse studentensteden zijn bijvoorbeeld boetes uitgedeeld aan huisgenoten van een studentenhuus op een gedeeld balkon of voortuin¹⁰. De Deventer burgemeester heeft eerder aangegeven dat in Deventer geen boetes achter de voordeur van een studentenwoning worden uitgedeeld. Dat is goed om te memoreren. Niettemin nog enkele vragen op dit punt.

11. Kan het college bevestigen dat er sinds de inwerkingtreding van de noodverordening geen boetes zijn uitgedeeld achter de voordeur van studentenuishoudens? Indien dit wel het geval is geweest, kan het college dan aangeven hoe dit in de toekomst voorkomen zal worden?
12. Is het college bereid de situatie omtrent studentenuishoudens te agenderen in de veiligheidsregio (en zonodig in het veiligheidsberaad) en zich in te zetten voor een algemeen geldende definitie van een gezamenlijke huishouding in de noodverordening?

Namens D66 Deventer,

Tjoek Korenromp – th.korenromp@gemeenteraaddeventer.nl

Jan Schuring – j.schuring@gemeenteraaddeventer.nl

¹⁰ <https://www.telegraaf.nl/nieuws/340301908/nog-steeds-ongduidelijkheid-coronamaatregelen-studentenhuizen>

Aan de fractie van D66
t.a.v. dhr. J. Schuring en dhr. T.H. Korenromp
Interne Post

Grote Kerkhof 1
Postbus 5000
7400 GC Deventer

14 0570
telefoon

0570 - 695181
direct telefoonnummer

gemeente@deventer.nl
e-mail

2020-000921
kenmerk

uw referentie

26 mei 2020
datum

M.J.E. van der Meer
contactpersoon

Schriftelijke vragen ex art 46 RvO
onderwerp

Geachte heer Schuring en heer Korenromp,

In uw brief van 29 april jl. hebt u ons college schriftelijke vragen ex art 46 RvO gesteld over de noodverordening COVID-19.

Voordat wij uw vragen beantwoorden merken wij het volgende op.

De vragen over de “noodverordening COVID-19 Veiligheidsregio IJsselland” hebben betrekking op een bevoegdheid die weliswaar lokaal impact heeft, maar geen lokale bevoegdheid van het college betreft maar die van de voorzitter van de veiligheidsregio. Het merendeel van de vragen gaat over inhoud van deze noodverordening, de toepassing ervan in de diverse gemeenten en twijfels die enkele rechtswetenschappers hebben over inzet van dit instrument bij de aanpak van de coronacrisis.

Gelet op deze wettelijke bevoegdheidsverdeling onthoudt ons college zich dan ook van een oordeel over een door de voorzitter van de veiligheidsregio IJsselland uitgeoefende bevoegdheid. Feitelijke vragen beantwoorden wij uiteraard wel.

De voorzitter van de veiligheidsregio heeft de wettelijke plicht om na afloop van een bovenlokale ramp of crisis schriftelijk verslag uit te brengen aan de betreffende gemeenteraad/-raden over het verloop van de gebeurtenissen en de besluiten die hij heeft genomen. Daarbij beantwoordt de voorzitter schriftelijk de vragen die de raden na ontvangst van het verslag stellen. Indien een gemeenteraad daartoe verzoekt, verstrekt de voorzitter van de veiligheidsregio na de procedure van schriftelijke verantwoording mondeling inlichtingen over zijn besluiten. Dat laatste impliceert dat de voorzitter van de veiligheidsregio in de desbetreffende gemeenteraad persoonlijk verantwoording moet afleggen. Aldus is verzekerd dat in de gemeenteraad die het aangaat verantwoording wordt afgelegd door de bestuurder die verantwoordelijk is voor het genomen besluit.

Vraag 1.

Is het college op de hoogte van deze onduidelijkheid over samenkomsten en samenkomen?

Antwoord:

Gemeenten in de veiligheidsregio streven naar een eenduidige en uniforme interpretatie van de noodverordening. Indien er sprake is van lokale verschillen in die interpretatie en daarmee in de handhavingspraktijk, worden die besproken in het Regionaal Operationeel Team (ROT) van de

veiligheidsregio IJsselland. Daar vindt tevens afstemming plaats over een uniforme communicatielijn en het handhavingskader.

Vraag 2.

Is het college bereid om de onduidelijkheden te agenderen binnen de veiligheidsregio('s) om te komen tot een uniforme communicatielijn en handhavingskader van de politiediensten?

Antwoord:

Zie ons antwoord bij uw vraag 1.

Vraag 3.

Onderschrijft het college ons oordeel dat het criterium van 1.5 meter afstand voor corona het (enig) leidende beginsel moet zijn bij de definitie van "samenkomsten", zowel binnen- als buitenshuis? Dat "een balletje trappen door bijvoorbeeld 8 personen" dus niet strafbaar is mits die 1.5 meter in acht wordt genomen?

Antwoord:

Deze vraag heeft betrekking op een door de voorzitter van de veiligheidsregio IJsselland uitgeoefende bevoegdheid.

Vraag 4.

Kan het college aangeven of en hoe er binnen de veiligheidsregio (cq landelijk in de veiligheidsberaad) voornemens zijn om de teksten in de noodverordening periodiek te actualiseren aan de nieuwste inzichten en risico's?

Antwoord:

Sinds de gecoördineerde aanpak van de coronacrisis vanuit de rijksoverheid zijn er al vier geactualiseerde versies van de noodverordening vastgesteld. Dat heeft met name te maken met de maatregelen die door het kabinet worden afgekondigd of versoepeld. Daarbij wordt ook gekeken naar gesignaleerde knelpunten uit de praktijk. Deze signalen gaan via de voorzitters van de veiligheidsregio's naar het Veiligheidsberaad juist om eenduidigheid in de aanpak en handhaving van de coronamaatregelen te bevorderen.

Vraag 5.

Hoe kijkt het college aan tegen de duur, proportionaliteit en legitimiteit van de huidige noodverordening?

Antwoord:

Deze vraag heeft betrekking op een door de voorzitter van de veiligheidsregio IJsselland uitgeoefende bevoegdheid.

Vraag 6.

Op welke manier heeft de gemeenteraad formeel en informeel invloed op de inhoud van de uitgevaardigde noodverordening en kan het college aangeven in hoeverre deze mate van invloed wenselijk is binnen een democratie?

Antwoord:

De wetgever heeft bepaald dat in dat geval de bekrachtigingsvereiste (in dit geval bekrachtiging door 11 gemeenteraden in IJsselland) voor de noodverordening niet geldt. De bevoegdheden in de Wet veiligheidsregio's hebben tot doel zo snel mogelijk effectieve maatregelen te nemen tegen een dreigende ramp of crisis en het handelend vermogen voorop te stellen. Bekrachtiging door 11 gemeenteraden in IJsselland met een onzekere uitkomst per gemeente draagt hier niet aan bij.

Burgemeesters van de IJssellandse gemeenten nemen bij een bovenlokale ramp of crisis deel aan het Regionale Beleidsteam (RBT). De voorzitter van de veiligheidsregio stelt de noodverordening vast nadat het RBT is geraadpleegd, tenzij de vereiste spoed zich hiertegen verzet.

Zie ook de beantwoording van Kamervragen van D66 door de minister van Justitie en Veiligheid, waarin ook in de inleiding naar is verwezen

<https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/kamervragen/detail?id=2020Z05339&did=2020D12343> (vraag 4)

Vraag 7.

Is het college bereid een einddatum, c.q. een ijkpunt te omschrijven waarop de noodverordening komt te vervallen? Indien dit in breder verband geregeld moet worden, is het college bereid in dit bredere verband het gesprek aan te gaan met de verantwoordelijke instanties?

Antwoord:

Het kabinet heeft de Tweede Kamer aanvullend wettelijk instrumentarium toegezegd voor de volgende fase waarin de crisisbestrijding terecht is gekomen. Het kabinet hecht aan een bestendige democratische basis en blijvend draagvlak voor die juridische basis. Met wetgeving wordt de democratische legitimatie versterkt. Bevoegdheden, maatregelen die vrijheden en grondrechten van burgers beperken, volgen uit deze wet. Bij de totstandbrenging van die wetgeving adviseert onder meer de Raad van State en er ontstaat ruimte voor consultatie. <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/05/01/tk-voorbereiding-tijdelijke-wetgeving-maatregelen-covid-19>

Vraag 8.

Hoe kijkt het college aan tegen het genoemde spanningsveld tussen de huidige noodverordening en de Grondwet en Europees verdrag EVRM?

Antwoord:

In algemene zin heeft de voorzitter van de veiligheidsregio de wettelijke plicht om na afloop van een ramp of crisis schriftelijk verslag uit te brengen over het verloop van de gebeurtenissen en de besluiten die hij heeft genomen. De voorzitter beantwoordt eventuele vragen van de raden daarover. Indien een gemeenteraad daartoe verzoekt, verstrekt de voorzitter van de veiligheidsregio na de procedure van schriftelijke verantwoording mondeling inlichtingen over zijn besluiten. De voorzitter zal dan in de desbetreffende gemeenteraad verantwoording moeten afleggen.

Vraag 9.

Kan het college ook toezeggen dit spanningsveld te adresseren in de veiligheidsregio? Zo niet, waarom niet.

Antwoord:

Zie ons antwoord bij uw vraag 8.

Vraag 10.

Kan het college aangeven hoe ze aankijkt tegen een onvermijdelijk handhavingsprobleem wanneer steeds meer mensen de voorschriften van de noodverordening gaan negeren door de lange duur hiervan?

Antwoord:

Wij kiezen er net als de andere gemeenten in de veiligheidsregio IJsselland voor om gewenst gedrag te stimuleren en te faciliteren. In de communicatie leggen we de nadruk op wat wél kan en onder welke voorwaarden. Handhavend wordt opgetreden waar stimuleren van gewenst gedrag niet het beoogde effect heeft.

Tot op heden is er geen handhavingsprobleem. Het aantal boetes blijft in Deventer achter ten opzichte van de rest van Nederland. Wij kiezen ervoor om als lokale overheid niet alleen uit te dragen te willen handhaven maar juist om gewenst gedrag te stimuleren en te faciliteren. In de communicatie leggen we de nadruk op wat wél kan en onder welke voorwaarden. Het college hoopt dat de maatschappij hierin haar verantwoordelijkheid, zoals ze ook de afgelopen periode gedaan heeft, blijft nemen en dat men zich houdt aan de voorschriften. Uiteindelijk zijn we er samen verantwoordelijk voor dat een ieder zo veel als mogelijk gezond door deze crisis komt. Binnen de veiligheidsregio, maar ook lokaal blijven we dit monitoren.

Vraag 11.

Kan het college bevestigen dat er sinds de inwerkingtreding van de noodverordening geen boetes zijn uitgedeeld achter de voordeur van studentenhuishoudens? Indien dit wel het geval is geweest, kan het college dan aangeven hoe dit in de toekomst voorkomen zal worden?

Antwoord:

Voor zover het college bekend, zijn er geen boetes “achter de voordeur van studentenhuishoudens” uitgedeeld in Deventer.

Vraag 12.

Is het college bereid de situatie omtrent studentenhuishoudens te agenderen in de veiligheidsregio (en zo nodig in de veiligheidsraad) en zich in te zetten voor een algemeen geldende definitie van een gezamenlijke huishouding in de noodverordening?

Antwoord:

De situatie van studentenhuishoudens is eerder aan de orde geweest in het Regionaal Beleidsteam. De voorzitter van de Veiligheidsregio heeft dit onderwerp ook aan de orde gesteld in het Veiligheidsberaad. Het Veiligheidsberaad heeft hierover een standpunt ingenomen dat is gedeeld met de Landelijke Studenten Vakbond. Het verbod op groepsvorming geldt voor de publieke ruimte. "Net als voor anderen geldt in de publieke ruimte voor drie of meer studenten de verplichting om 1,5 meter afstand te houden. De uitzondering voor mensen die een 'gezamenlijke huishouding' vormen, is bewust beperkt gehouden in verband met de handhaafbaarheid.

<https://www.veiligheidsberaad.nl/2020/04/16/helderheid-definitie-huishouden-voor-studentenhuizen/>

Burgemeester en wethouders van de gemeente Deventer,
de secretaris, de burgemeester,

M.A. Kossen

R.C. König